

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

Bachelor of Commerce (B.Com.) Part 1 & 2

Semester 2 & 3

MARATHI

Ability Enhancement Course (AEC)

(To be implemented from Session 2024-25 and onwards)

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण (NEP) 2020 नुसार अभ्यासक्रम

अभ्यासक्रमाचा उद्देश (Course Objectives) :

- * मराठी भाषेच्या समृद्धीची जाणीव करून देणे.
- * विद्यार्थ्यांमध्ये भाषा कौशल्याचा विकास करणे आणि त्यातून रोजगाराच्या संधींचा शोध घेणे आणि प्राप्त करणे.
- * भाषेचा जीवन व्यवहारात योग्य पद्धतीने वापर करण्याचा प्रयत्न करणे.
- * प्राचीन, अर्वाचीन साहित्याच्या आकलन, आस्वाद व चिकित्सेतून विद्यार्थ्यांची मानवी संवेदनशीलता, चारित्र्यसंपन्नता, मूल्याधिष्ठितता जागृत करणे आणि त्यांच्यात सामाजिक सेवेची व राष्ट्रप्रेमाची जाणीव जागृती निर्माण करणे.
- * संत साहित्याच्या शिकवणुकीतून मानवता आणि मानवी व्यवहाराची सांगड घालणे आणि विद्यार्थ्यांत नैतिक मूल्य रुजविणे.
- * व्यावहारिक मराठीच्या माध्यमातून व्यावहारिक ज्ञानकौशल्य विकसित करणे.
- * रोजगाराभिमुख मराठीच्या माध्यमातून विद्यार्थ्यांना रोजगाराभिमुख बनविणे.

अभ्यासक्रमाचा परिणाम

(Course Outcomes)

- * मराठी भाषा, साहित्य व संस्कृतीचे ऐतिहासिक मूल्याचे आकलन होणे.
- * नैतिक मूल्याचे, सामाजिक व राष्ट्रीय उत्तरदायित्वाचे सजग भाग असणारा नागरिक निर्माण होणे.
- * मराठी भाषेचे संवर्धन आणि संरक्षण होण्यास मदत होणे.
- * व्यावसायिक कौशल्याची प्रेरक वाट गवसणे.
- * व्यावसायिक कौशल्य विकसित होणे, त्यातून समाजाभिमुख कार्य करणे.
- * स्वतंत्र लेखनशैली विकसित होणे.
- * मराठी भाषेवर प्रभुत्व निर्माण होऊन वक्तृत्वशैली विकसित होणे.

पाठ्यपुस्तक : शब्दतरंग (भाग-१)

- (अ) गद्य विभाग
- (ब) पद्य विभाग
- (क) रोजगाराभिमुख मराठी - व्यावहारिक कौशल्ये
- (ड) व्यावहारिक मराठी

अनुक्रमणिका

Unit - I : गद्य विभाग

१. ससिकरक्षण	- म्हाइंभट
२. एक जुनी पुराणी मास्तरीण	- श्री. म. माटे
३. 'वसंत' माझा विद्यार्थी	- श्री. ना. बनहट्टी
४. अम्मा	- प्रिया तेंडूलकर

Unit - II : पद्य विभाग

१. संतवाणी	- संत ज्ञानेश्वर, संत नामदेव, संत तुकाराम
२. या झोपडीत माझ्या	- राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
३. उषःकाल होता होता	- सुरेश भट
४. तिफन	- विठ्ठल वाघ

Unit - III : रोजगाराभिमुख मराठी - व्यावहारिक कौशल्ये

१. मुलाखतीचे तंत्र आणि लेखन प्रक्रिया	- वसुंधरा काशीकर
२. दृक्-श्राव्य माध्यमांसाठी लेखनकौशल्ये	- डॉ. परमानंद बावनकुळे
३. मराठी शुद्धलेखन आणि मुद्रितशोधन	- प्रा. सोनाली देशपांडे-गुजर

Unit - IV : व्यावहारिक मराठी

१. वृत्त संपादन	- प्रभाकर कोंडबत्तुनवार
२. इंग्रजी शब्दसंक्षेप व मराठी शब्दविस्तार	
३. शुद्ध शब्द	

पाठ्यपुस्तक : शब्दतरंग (भाग-२)

- (अ) गद्य विभाग
- (ब) पद्य विभाग
- (क) रोजगाराभिमुख मराठी - व्यावहारिक कौशल्ये
- (ड) व्यावहारिक मराठी

अनुक्रमणिका

Unit - I : गद्य विभाग

१. दोन शब्दात दोन संस्कृती	- वि. दा. सावरकर
२. गाडगेबाबांचे रचनात्मक कार्य	- सतीश तराळ
३. भारतीय संविधानाची विज्ञाननिष्ठा	- यशवंत मनोहर
४. अजातशत्रू	- अक्षयकुमार काळे

Unit - II : पद्य विभाग

१. लेखनक्रिया	- समर्थ रामदास
२. तुतारी	- केशवसुत
३. कणा	- कुसुमाग्रज
४. बिरसा मुंडा	- भुजंग मेश्राम

Unit - III : रोजगाराभिमुख मराठी - व्यावहारिक कौशल्ये

१. स्मरणिका व इतर संपादनकार्य	- आनंद काटिकर
२. जाहिरातींची लेखनकौशल्ये (मुद्रित व दृक्श्राव्य)	- वैशाली कार्लेकर
३. भाषांतर व अनुवाद : स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये	- उज्ज्वला जोगळेकर

Unit - IV : व्यावहारिक मराठी

१. इंटरनेट आणि मराठी भाषा	- डॉ. नंदकुमार मोरे
२. वाक्प्रचार	
३. म्हणी	

गुण विभागणी
सत्र २ व ३
(Semester - II & III)

विभाग एक : गद्य	१०
विभाग दोन : पद्य	१०
विभाग तीन : रोजगाराभिमुख मराठी - व्यावहारिक कौशल्ये	२०
विभाग चार : व्यावहारिक मराठी	१०

एकूण गुण - ५०

सूचना :

अभ्यासक्रमात नेमलेल्या शब्दतरंग या पुस्तकातील सर्व पाठ व सर्व कविता अभ्यासक्रमात समाविष्ट राहतील. प्रश्नपत्रिका ५० गुणांची राहिल. प्रात्यक्षिक परीक्षा प्रकल्प (Project) स्वरूपात ३० गुणांची राहिल आणि २० गुण अंतर्गत मूल्यांकनावर (Internal Assessment) राहतील.

प्रात्यक्षिक परीक्षेच्या प्रकल्पासाठी अभ्यासक्रमातील कोणत्याही घटकांवरील लेखन विद्यार्थ्यांकडून गृहपाठरूपाने सादर करता येईल. अथवा विद्यार्थ्यांच्या सर्जनशील जाणिवा विकसित करण्यासाठी अभ्यासक्रमातील पाठ, कविता, रोजगाराभिमुख मराठी आणि व्यावहारिक मराठी या संपूर्ण अभ्यासक्रमावर विद्यार्थ्यांकडून आपले स्वतंत्र विचार लिखित Project स्वरूपात मागण्यात येईल. याशिवाय विद्यार्थ्यांकडून साकार करावयाच्या व्यावसायिक कौशल्याधारित नव्या संकल्पना व प्रकल्पांतर्गत मूल्यांकनासाठीच स्वतंत्र विषय शिक्षकाला असेल.

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप व गुण विभागणी

वेळ : २ तास)

(गुण : ५०

प्रश्न १ ला :

१०

प्रश्न २ रा :

१०

प्रश्न ३ रा :

१०

प्रश्न ४ था :

१०

प्रश्न ५ वा :

१०

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर
Bachelor of Commerce (B. Com.) Part 1 & 2
Semester 2 & 3

(२०२४-२५ पासून लागू)

मराठी
अभ्यासक्रम

१. पाठ्यपुस्तक : शब्दतरंग - भाग १ व २
(सत्र-२ व सत्र-३ करिता)

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप

वेळ : २ तास)

(एकूण गुण : ५०)

प्रश्न १ -	गद्यावर आधारित (१ ते ४ पाठ) दोन दीर्घ प्रश्न (२ x ५)	१०
	किंवा	
	गद्यावर आधारित (१ ते ४ पाठ) दोन दीर्घ प्रश्न (२ x ५)	
प्रश्न २ -	पद्यावर आधारित (१ ते ४ कविता) दोन दीर्घ प्रश्न (२ x ५)	१०
	किंवा	
	पद्यावर आधारित (१ ते ४ कविता) दोन दीर्घ प्रश्न (२ x ५)	
प्रश्न ३ -	रोजगाराभिमुख मराठी - व्यावहारिक कौशल्ये (तीन प्रकरणे) यावर आधारित दोन प्रश्न (२ x ५)	१०
	किंवा	
	रोजगाराभिमुख मराठी - व्यावहारिक कौशल्ये (तीन प्रकरणे) यावर आधारित दोन प्रश्न (२ x ५)	
प्रश्न ४ -	व्यावहारिक मराठी (तीन प्रकरणे) यावर आधारित दोन प्रश्न (२ x ५)	१०
	किंवा	
	व्यावहारिक मराठी (तीन प्रकरणे) यावर आधारित दोन प्रश्न (२ x ५)	
प्रश्न ५ -	रोजगाराभिमुख मराठी-व्यावहारिक कौशल्येवर आधारित अति लघुत्तरी पाच अनिवार्य प्रश्न (२ x ५)	१०

गुणांचे विभाजन

गद्य विभाग	-	१०
पद्य विभाग	-	१०
रोजगाराभिमुख मराठी - व्यावहारिक कौशल्ये	-	२०
व्यावहारिक मराठी	-	१०
एकूण गुण	-	५०

प्रात्यक्षिक परीक्षा : प्रकल्प (Project) - ३० गुण

(अंतर्गत मूल्यमापन : उपस्थिती - ५ गुण, गृहपाठ ५ गुण, वाचन कौशल्य ५ गुण, मौखिकी ५ गुण = एकूण २० गुण)